

Kultur- og likestillingsdepartementet

Oslo, 14.10. 2025

Høringssvar på forslag til endringer i Merverdiavgiftskompensasjonsordningen.

Norsk Friluftsliv viser til høringsnotat av 1. juli 2025 med forslag til ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner. Vi viser også til vårt høringssvar av 10.01 2025.

Norsk Friluftsliv er fellesorganisasjonen for de 19 store frivillige friluftslivsorganisasjonene med over en million medlemskap og 5000 lokale lag og foreninger.

Momskompensasjonsordningen er en svært viktig ordning for frivillig sektor og vi takker for muligheten til å komme med våre innspill. Vårt innspill er basert på dialog med våre medlemsorganisasjoner over tid og er uttrykk for felles meninger om ordningen, flere av våre medlemmer vil også gi egne innspill.

Om momskompensasjonsordningen:

Vi er glade for at regjeringen i 2009 innførte en momskompensasjonsordning, slik at frivillige organisasjoner får kompensert for momsen på varer og tjenester, og kan bruke midlene til å utvikle organisasjonen og skape mer aktivitet for flere. Ordningen er en særdeles viktig del av rammebetingelsene for frivilligheten, og vi er glade for at den skal videreføres.

Våre organisasjoner er dog skuffet over at regjeringen ikke følger opp lovnaden om en regelstyrt momskompensasjon, men glade for at regjeringen lover at ordningen fortsatt skal være fullfinansiert.

Avgrensning mot offentlig virksomhet

Vi velger å først kommentere avgrensning mot offentlig virksomhet, siden Lotteri- og stiftelsestilsynet nettopp har tatt kontakt og vurderer om våre tiltak inn mot skoler, barnehager og SFO ikke faller inn under ordningen.

Når Norsk Friluftsliv sammen med våre medlemsorganisasjoner utvikler veiledningsmateriell og tilrettelegger for at skoleverket kan ta med elevene ut for å lære både grunnleggende friluftslivsferdigheter og fag i naturen, mener vi at dette bidrar til formålet med momskompensasjonsordningen som er å fremme frivillig aktivitet.

Vårt engasjement mot skoleverket må som sagt forstås som et supplement til det offentlige undervisningstilbudet og bidrar til å fremme friluftsliv og frivillig aktivitet. Informasjonsarbeidet om friluftsliv i skolen strider ikke mot det departementet skriver i høringsnotatet på side 21 om hva det kan søkes momskompensasjon for:

"Frivillige organisasjoner jobber også med å tilby språktrening, møteplasser, kurs og fritidsaktiviteter innen kultur, idrett og friluftsliv både i asylmottak og i lokalsamfunnet. På justis- og beredskapsfeltet er frivillige i redningstjenesten en integrert del av den norske beredskapsmodellen.»

Norsk Friluftsliv støtter Frivillighet Norges innspill om at «offentlige oppgaver» bør fjernes fra forskriftens § 3f. Ordningen skal fortsatt være avgrenset mot offentlig virksomhet ved krav om at søkerorganisasjoner står i Frivillighetsregisteret, samt § 3e som begrenser tilknytning til stat, fylkeskommune eller kommune, og § 7d/§ 8e som omhandler merverdiavgifts kostnader kompensert etter merverdiavgiftskompensasjonsloven for kommunesektoren.

Subsidiært mener vi at «offentlige oppgaver» defineres som lovpålagte oppgaver som er bestilt og fullfinansiert av offentlige instanser. Kommuners overordnede ansvar for et område eller målgruppe bør ikke være tilstrekkelig for å ekskludere aktiviteter fra momskompensasjonsordningen.

For Norsk Friluftsliv er det svært viktig at det ikke strammes ytterligere inn på grunnlaget for momskompensasjon da dette vil få en veldig negativ effekt på utøvelse av aktivitet i frivillig sektor. Dette gjelder bla. friluftslivsorganisasjonenes innsats innen beredskap, skilting/merking av stier og turveier, tilrettelegging for friluftslivsaktivitet og altså også aktivitet rettet mot utdanningssektoren som skole og barnehager hvor vi opplever en innstramning i tolkningen av regelverket.

Forenklingstiltak

Departementet legger opp til en rekke forbedringer gjennom forenkling og presiseringer i notatet. Det, samt en oppdatert veiledning, vil være med på å gjøre regelverket enklere å forholde seg til og etterleve.

Norsk Friluftsliv støtter følgende endringer:

Regnskap:

1. Å heve grensen for når organisasjoner skal gjøre fradrag fra kostnader fra 5 millioner kroner til 7 millioner i forenklet søknadsmodell (§ 8, bokstav b og c).
2. Også forslaget om å heve terskelen for når det stilles krav til statsautorisert revisor og revisorrapport fra 5 millioner kroner til 7 millioner kroner (side 6), vil bidra til reduserte kostnader.
3. Departementet foreslår at Lotteritilsynet skal hente godkjent årsregnskap fra Regnskapsregisteret for de organisasjonene som allerede har levert årsregnskapet sitt der (side 8). Dette er i tråd med prinsippet om at det offentlige skal etterspørre samme informasjon fra frivillige organisasjoner «kun en gang». Det vil være forenkling for organisasjonene som sender årsregnskapet til Regnskapsregisteret

Både punkt 1, 2 og 3 vil lette den administrative og økonomiske byrden for frivilligheten, og endringene blir godt mottatt av de frivillige friluftslivsorganisasjonene.

Frivillighet:

4. Presisering av vilkår om frivillig innsats innlemmes i egen paragraf i ny forskrift (§5) og at vurderingskriteriene forskriftsfestes. Dette bidrar til å tydeliggjør rammen for ordningen.
5. Departementet foreslår å ta inn klare kriterier for å vurdere om frivillig innsats er en viktig del av organisasjonens arbeid. Dette er i tråd med dagens praksis, og innebærer å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid, hvor mye inntektene kommer fra medlemskontingenter og gaver, og om organisasjonen har jevnlig aktiviteter med frivillig innsats.

I dagens forskrift står det at «gratis styreinnsats alene ikke oppfyller kravet til frivillig innsats». Vi støtter Frivillighet Norge og mener at styrearbeid uten lønn også er viktig frivillig innsats, særlig i mindre lag og foreninger der styret både planlegger og gjennomfører aktiviteter. I slike tilfeller bør styrets arbeid regnes som frivillig innsats.

Departementet skiller mellom frivillig innsats fra de som organiserer aktiviteter, og de som bare deltar som brukere. Dette skillet gir ofte ikke mening, fordi deltakeren ofte både planlegger, deltar og hjelper til med gjennomføringen.

Vi forutsetter at dokumentasjon av frivillig innsats i momskompensasjonsordningen også framover skal være basert på egenerklæringer fra søkerorganisasjonene.

6. Departementet forslår i ny forskrift § 5 tredje ledd at det i vurderingen av frivillig innsats hos regionalledd kan legges vekt på frivillig innsats hos underleddene. Dette betyr en likebehandling av regionalledd og sentralledd på dette punktet, noe organisasjonene hos Norsk Friluftsliv har vært opptatte av.

7. Vi synes det er en god løsning at paraplyorganisasjoner i sin søknad om momskompensasjon kan legge vekt på den frivillig innsatsen hos medlemsorganisasjonene. Like viktig er det at våre medlemsorganisasjoner kan være medlem i andre paraplyorganisasjoner og søke momskompensasjon derfra, og at dette ikke diskvalifiserer Norsk Friluftsliv fra å søke og motta momskompensasjon.

Det er en god løsning at vi levere en oppdatert oversikt over våre medlemsorganisasjoner (§12, andre ledd f) som vedlegg til søknaden. Dette er enkelt for oss og gjør det mulig for forvalter å sjekke at medlemsorganisasjonene oppfyller kravene for å motta momskompensasjon.

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Bente Lier
Generalsekretær

Siri Meland
Myndighetskontakt

